آیین نامه و ضوابط مالکیت دارایی‌های فکری و ثبت اختراع
دانشگاه علوم پزشکی قزوین

۱– مقدمه

یکی از کارکردهای مهم موسسات علمی و پژوهشی، تولید علم و فناوری است که به عنوان دارایی فکری علاوه بر ارزش معنوی می تواند ارزش مادی نیز داشته باشد و ایجاد درامد نماید. مالکیت فکری به عنوان زیر ساخت اساس توسعه فناوری در قرن حاضر بوده و حمایت از حقوق مالکیت فکری در خلق نوآوری های جدید و حمایت و تشویق مبدعین نقش عمده‌ای را بر عهده دارد. عدم آشنایی با قوانین مالکیت فکری در بازارهای داخلی و بین المللی خسارات زیادی را از جمله افشا شدن فناوری در بازار هدف، استفاده رقبا بدون پرداخت هیچ گونه هزینه‌ای در قبال دانش و خلاقیت‌های فکری مبدعین حقیقی، دستیابی به نتایج حاصل از زحمات چندین ساله افراد دیگر را در پی خواهد داشت. بنابراین تبیین خط مشی و ضوابط مالکیت فکری در موسسات علمی و پژوهشی، از جمله الزامات موفقیت در تجاری سازی نتایج تحقیقات است. در همین راستا دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری (ثبت اختراعات) دانشگاه علوم پزشکی قزوین به طور رسمی کار خود را از سال ۱۳۹۱ با هدف حفظ و صیانت از حقوق مالکیت فکری اساتید، دانشجویان و نوآوران دانشگاه و امور مرتبط با حوزه مالکیت فکری، نوآوری و بویژه ثبت اختراع در حوزه علوم پزشکی آغاز نموده است.

آیین نامه ذیل در راستای حمایت از حقوق مالکیت فکری و نحوه حمایت از دارایی‌های فکری اعضای محترم هیات علمی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین تهیه شده است.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۲- تعاریف

۲-۱- **دانشگاه** : منظور دانشگاه علوم پزشکی قزوین است.

۲-۲- **تجاری سازی**: فرآیند خلق محصول و خدمت، بر مبنای یک دانش فنی نوین و عرضه پایدار آن در بازار است که بتواند برای خود، مشتری جذب نموده و به جریان نیازهای مشتری متصل شود.

۲-۳- **ثبت حقوقی مالکیت فکری**: فرآیندی است که توسط مرکز مالکیت معنوی، زیرمجموعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام می‌شود و نوآوری شخص را به نام وی ثبت می‌کند.

۲-۴- **داوری علمی**: فرآیندی است که توسط مراکز بین المللی، سازمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های مرتبط انجام می‌شود و هدف از آن تایید رعایت شرایط قانونی نوآوری برای ثبت مالکیت فکری می‌باشد.

۲-۵- **دارایی فکری**: به دارایی‌های حاصل از خلاقیت‌های فکری انسان که عمدتاً در دو زمینه کلی صنعتی (نظیر اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم و نام‌های تجاری) و ادبی و هنری (نظیر آثار مکتوب، نرم افزارهای رایانه‌ای، موسیقی، شعر، فیلم و مجسمه سازی) می‌باشد اطلاق می‌شود.

۲-۶- **اختراع**: طبق ماده ۱ قانون ثبت اختراعات، اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرآیند یا فرآورده‌ای خاص را ارائه می‌کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آن حل می‌نماید. اختراعی قابل ثبت است که جدید بوده، دارای گام ابتکاری و کاربرد صنعتی باشد.

۲-۷- **مبدع(مخترع)**: مبدع در این آیین نامه به شخصی اطلاق می‌گردد که بطور مستقل و اصیل سهمی در ایجاد ابداع و یا حداقل یکی از ادعاهای ابداع داشته باشد.

۲-۸- **مالک اختراع**: شخص یا اشخاصی که اسامی آنها در اظهارنامه اختراع جهت ثبت به اداره ثبت اختراعات ارائه می‌شود مالک اختراع نامیده می‌شودکه می‌تواند شخص حقیقی یا حقوقی باشد. در اظهارنامه اختراع، مخترع و مالک می‌تواند یک نفر باشد.

۲-۹- **نوآوری(Innovation)** : عبارت از بکارگیری موفق ایده‌های نو که به صورت محصول و یا خدمات جدید یا بهبود یافته، عملا مورد بهره برداری قرار می‌گیرد.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین این نامه مالکیت فکری

۱۰-۲- **گواهینامه اختراع (Patent)**: عبارت از سندی است که متضمن گواهی حقی انحصاری که در قبال افشای جزئیات فنی یک اختراع برای عموم، برای یک دوره زمانی (معمولا ۲۰ ساله) به مالکیت یا مالکین اختراع اعطاء می‌گردد (البته در کشور یا کشورهایی معتبر است که این اختراع در آنها به ثبت رسیده باشد) دارنده گواهینامه اختراع، حق انحصاری جهت تولید، توزیع، استفاده و یا واگذاری نتیجه اختراع خود را دارد. پس از انقضای مدت زمان اعتبار گواهینامه اختراع، عموم می‌توانند از نتایج آن به صورت رایگان استفاده نمایند.

۱۱-۲- **کارگروه تخصصی ارزیابی اختراعات**: هدف از تشکیل کارگروه تخصصی ارزیابی و داوری اختراعات دانشگاه استفاده از حضور جمعی از اعضای هیات علمی در حوزه‌های مختلف پزشکی به امر ارزیابی و داوری اظهارنامه‌های اختراع داخلی و بین المللی می‌پردازد. هیات داوران اختراعات باید اظهار نظر کارشناسی خود را در تایید یا رد ادعاهای مخترعین برای ثبت اختراع، موارد کلیدی نظیر ادعاهای مطرح شده‌ی مخترعین در اظهارنامه، روش و همچنین محصول بدست آمده را از جنبه‌های مختلف مورد بررسی قرار دهند. از جمله جنبه های تازگی و نو بودن موارد مطرح شده در سطح دنیا، داشتن کاربرد صنعتی و همچنین داشتن گام ابتکاری و افشای کامل جزئیات اختراع که از شرایط لازم برای ثبت یک اختراع است مورد توجه و بررسی قرار گیرد.

۱۲-۲- **دفتر مالکیت فکری**: دفتر مالکیت فکری، مسئول تصمیم گیری و پیگیری امور مربوط به پرونده‌ها و موارد ارجاع شده و راهنمایی مخترعین در مرحله اولیه ثبت اختراع می‌باشند. این گروه شامل افراد متخصص در زمینه امکان سنجی، جستجو و تشکیل پرونده جهت ثبت اختراع، متخصص حقوق مالکیت فکری و افراد متخصص فنی می‌باشد که به پیشنهاد رئیس گروه توسعه فناوری، سرپرست دفتر مالکیت فکری و تایید معاونت تحقیقات و فناوری تعیین می‌گردد. این دفتر هیچ گونه مسئولیتی در زمینه نظرات ارائه شده داوران محترم ندارد و صرفا امر مشاوره و ارجاع به داوری را بصورت بی طرف بر عهده دارد.

۱۳-۲- **کمیته مالکیت فکری**: کمیته‌ای زیر نظر معاون تحقیقات و فناوری و یا یک نماینده از معاونت تحقیقات و فناوری و متشکل از ۲ نفر از اعضای هیات علمی ترجیحا از اعضای دفتر مالکیت فکری، مدیر دفتر حقوقی دانشگاه، سرپرست دفتر مالکیت فکری به عنوان دبیر کمیته و رئیس گروه توسعه فناوری سلامت می‌باشد.

۱۴-۲- **فرم عدم افشاء ابداع (محرمانگی)**: افرادی که مستخدم دانشگاه علوم پزشکی قزوین نیستند ولی از امکانات دانشگاه استفاده می‌کنند و کسانی که از پاداش، امتیاز و یا بودجه دانشگاه استفاده می‌کنند باید فرم عدم افشاء اختراع را برای ابداع خود پر نمایند. براساس این سند فرد متعهد می‌شود از افشای هر گونه اطلاعات تا قبل از مشخص شدن سهم مالکین و اسامی مخترعین و صدور سند اختراع خوداری نماید. این افشاء مواردی را که بدون استفاده از تجهیزات

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

دانشگاه علوم پزشکی قزوین و تنها بر اساس مشاوره خلق می‌گردد را در بر نمی گیرد. کلیه اشخاص فوق الذکر بر اساس این آیین نامه متعهد می‌گردند که فورا دانشگاه علوم پزشکی قزوین را از ابداع خود مطلع سازند و در عوض این افشاء از سهمی از رویالتی (حق الاختراع) ناشی از تجاری سازی ابداع بهرمند گردند. بدیهی است در کلیه موارد باید حقوق فکری مبدعین حفظ شود (در اسناد اختراع، نام مبدعین ذکر خواهد شد).

۲-۱۵- **واگذاری امتیاز بهره برداری از دارایی فکری (Licensing)**: قراردادی بین مالک دارایی فکری و متقاضی بهره برداری از آن دارایی است که به موجب آن قرارداد، متقاضی در قبال پرداخت مبلغی (به صورت درصدی از درآمد خالص حاصل از فروش محصول (Royalty) و یا مبلغی ثابت)، مجوز بهره برداری از دارایی فکری را بدست آورد.

۲-۱۶- **حق الامتیاز (Royalty)**: عبارت است از درآمد حاصله از طریق تجاری سازی دارایی های فکری که بر اساس سهم مالکیت هر یک از مالکین بر اساس قرارداد تسهیم می‌شود.

۲-۱۷- **حق امتیاز انحصاری**: کلیه فعالیت‌های پژوهشی را که منجر به تولید محصول، پیشبرد یک روش و یا توسعه فرآیندی تولیدی می‌گردد، شامل می‌شود. در صورت پیشبرد یک روش و یا توسعه فرآیند تولیدی که منجر به کسب حقوق مادی از قبیل پروانه، مجوز تولید و یا انعقاد قرارداد کسب درآمد شود (حتی اگر منجر به ثبت ابداع یا اختراع نزد مراجع قانونی نشود) نیز حقوق مادی آن مشمول این دستورالعمل خواهد بود.

۲-۱۸- **حامی (Sponsor)**: افرادی حقیقی یا حقوقی (اعم از دولتی یا غیردولتی) هستند که در کنار موسسه و پدید آورنده در ایجاد دارایی فکری (معمولا از طریق حمایت مالی) سهیم می‌باشند.

۳- اهداف

۳-۱- فراهم سازی زمینه‌های توسعه علم و فناوری از طریق ایجاد محیطی مناسب برای شکوفایی خلاقیت‌ها و اشاعه و بکارگیری دستاوردهای جدید پژوهش و فناوری در کشور.

۳-۲- نهادینه سازی حقوق مالکیت فکری و تقویت انگیزه مادی و معنوی در افراد و موسسات جهت فعالیت هرچه بیشتر در عرصه پژوهش و توسعه فناوری و بالطبع افزایش امکان تجاری سازی دستاوردها در راستای منافع عمومی.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۳-۳- ارائه چهارچوبی شفاف و تبیین حقوق و تعهدات دانشگاه، پدیدآورنده و حامیان در ارتباط با دارایی‌های فکری ایجاد شده و در نتیجه، کاهش اختلافات در زمینه حقوق مالکیت فکری در این دانشگاه.

۳-۴- آگاه ساختن افرادی که از اعتبارات، تسهیلات و یا امکانات دانشگاه استفاده می‌نمایند نسبت به حقوق مالکیت فکری و به ویژه نحوه پوشش دادن هزینه‌ها و تقسیم منافع مادی و معنوی حاصله.

۳-۵- ایجاد انگیزه برای مجریان پژوهشی در راستای خلق و توسعه فناوری‌های ارزش آفرین، تسهیل توسعه دارایی‌های فکری با ارزش برای دانشگاه و مجری پژوهشی، تشویق و ارتقای خلاقیت و نوآوری در دانشگاه به منظور کسب مزیت اقتصادی.

۳-۶- توسعه مهارت محققین برای درک، تفسیر و تحلیل اطلاعات فنی- حقوقی و تجاری پتنت‌ها و دیگر اسناد مالکیت فکری.

۳-۷- استفاده از اطلاعات حاصل از تحلیل اسناد مالکیت فکری برای هدایت و راهبری طرح‌های استراتژیک تحقیقاتی.

۳-۸- توسعه پژوهش‌های کاربردی در راستای گسترش ارتباط محققین دانشگاه با صنایع و دستگاه‌های اجرایی.

۳-۹- ایجاد درآمد پایدار دانش بنیان برای دانشگاه و کمک به تجاری سازی دستاوردهای محصولات دانش بنیان.

۳-۱۰- تعیین اصولی برای تقسیم هزینه‌ها و سهم محقق و دانشگاه طی زمانی که ابداع یا اختراع منجر به حصول حق امتیاز می‌گردد.

۳-۱۱- تقویت اتحاد و یکپارچگی و آزادی عمل در اقتصادی کردن مالکیت فکری برای حمایت از دانشگاه و جامعه دانشگاهی.

۳-۱۲- تعیین یک چهارچوب مشخص در توسعه روابط اقتصادی دو جانبه و حمایت و ایجاد انگیزه در جهت ابداعات و افزایش سود دهی فعالیت‌های علمی.

۳-۱۳- تشویق و اطلاع رسانی به محققین برای استفاده از سیستم ثبت اختراع و جلوگیری از هر گونه تبعیض در بهره برداری از این سیستم ثبت اختراع و قانونمند سازی فرآیند ثبت.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۴- حوزه شمول آیین نامه

۴-۱- این آیین نامه و ضوابط بر تمام افراد شاغل در دانشگاه (اعم از اعضای هیات علمی، کارشناسان، تکنسین‌ها و دانشجویان) و بطور کلی هر فردی که از تسهیلات، اعتبارات و امکانات دانشگاه (در راستای انجام یک فعالیت تحقیقاتی در طی زمان معینی که با دانشگاه همکاری دارد) استفاده می‌نماید، حاکم می‌باشد و لازم است همگی در بدو استخدام و یا در چهارچوب قراردادهای پروژه‌های تحقیقاتی، تعهدنامه‌ای مبنی بر قبول و رعایت مفاد این خط مشی و ضوابط امضا نمایند.

۴-۲- دانشگاه در نتایج مادی حاصل از هر گونه دارایی فکری که بر اثر فعالیت فردی یا گروهی با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا اعتبارات دانشگاه انجام شود، دارای حق خواهد بود. مگر اینکه در قرارداد با دانشگاه شرایط دیگری ذکر شده باشد.

۴-۳- چنانچه پدیدآورنده ادعا نماید که دارایی فکری، بدون استفاده موثر از منابع و امکانات دانشگاه حاصل شده است، در صورت بررسی مدارک و پذیرش ادعای مذکور در کمیته مالکیت فکری، دانشگاه بصورت مکتوب اعلام می‌نماید که ادعایی مبنی بر مالکیت آن دارایی فکری ندارد.

۴-۴- میزان سهم دانشگاه، پدیدآورندگان و حامی و نیز امکان استفاده و بهره برداری آنها از دارایی فکری حاصله، در قرارداد همکاری منعقده تعیین می‌گردد. در کارهای گروهی، درصد سهم کلیه افرادی که در ایجاد دارایی فکری مشارکت داشته‌اند باید قبل از ارائه درخواست تقاضای ثبت، بصورت مکتوب مشخص گردد.

۴-۵- افرادی که فعالیت آنها با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا با کمک بودجه دانشگاه، منجر به ایجاد نوعی از دارایی فکری گردد موظفند در اسرع وقت و قبل از هرگونه افشای اطلاعات مربوط برای سایرین و یا اقدام به ثبت و نشر آنها، مسئول مربوطه در معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه را در جریان قرارداده و اطلاعات مربوط را برای آن واحد افشا نموده و هماهنگی‌های لازم را با آن به عمل آورند. رعایت این امر در قراردادهای همکاری بین افراد و دانشگاه مورد تاکید قرار می‌گیرد.

۴-۶- چنانچه تخلف کارکنان و اعضای هیات علمی منصوب، حسب تشخیص کمیته مالکیت فکری موجب خسارات مادی یا معنوی به دانشگاه شود دانشگاه می‌تواند موضوع را از طریق قانونی پیگیری نماید.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۴-۷- در زمانی که حسب تشخیص معاونت تحقیقات و فناوری حضور مدعی جهت تبیین و توضیح داده‌های مربوط به مالکیت فکری ضروری است، باید در محل و زمان تعیین شده حاضر شود.

۴-۸- کلیه امتیازات اعطایی دانشگاه به پدیدآورندگان و حمایت‌های مادی و معنوی از نوآوری مشروط به حفظ حقوق دانشگاه می‌باشد.

۵- ساختار و سیاست اجرایی:

سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در مورد حقوق مالکیت فکری در دانشگاه توسط کمیته‌ای به نام "کمیته مالکیت فکری" انجام می‌شود. اعضای کمیته به پیشنهاد معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه و حکم رئیس دانشگاه به مدت ۲ سال انتخاب می‌گردد و این مدت قابل تمدید می‌باشد.

۵-۱- اعضا و ساختار کمیته مالکیت فکری دانشگاه:

معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه یا نماینده وی: رئیس کمیته

مدیر گروه توسعه فناوری دانشگاه: جانشین رئیس کمیته

مسئول دفتر حقوقی دانشگاه یا یک نفر حقوقدان آشنا با مالکیت فکری

۳ نفر اعضای حقیقی خبره در زمینه مالکیت فکری

مدیر ارتباط با صنعت یا مسئول تجاری سازی

مدیر یکی از مراکز رشد یا پارک علم و فناوری

مسئول مرتبط با دفتر مالکیت فکری دانشگاه: دبیر کمیته

مدیر آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

مدیر دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه

نماینده کمیته یا دانشگاه نسل سوم

نماینده معاونت غذا و دارو

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۲-۵- وظایف اصلی کمیته مالکیت فکری به شرح زیر می‌باشد:

۱-۲-۵- سیاست گذاری و برنامه ریزی در زمینه واگذاری یا دریافت امتیاز دارایی‌های فکری

۲-۲-۵- تصمیم‌گیری درمورد حفاظت از دارایی‌های فکری دانشگاه (در قالب ثبت قانونی و یا اسرار تجاری) و یا انتشار رایگان دستاوردها برای عموم

۳-۲-۵- ارزش گذاری دارایی‌های فکری

۴-۲-۵- تعیین درصد سهم هر یک از ذینفعان (پدیدآورندگان، دانشگاه و حامی) از حقوق مادی حاصل از دارایی‌های فکری

۵-۲-۵- رسیدگی به اختلافات احتمالی در زمینهٔ مسائل مربوط به حقوق مالکیت فکری و داوری

۶-۲-۵- بررسی دستاوردهای تحقیقاتی دانشگاه از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از مصادیق دارایی فکری

۳-۵- وظایف دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری (دفتر اختراعات):

۱-۳-۵- پیگیری تصمیمات کمیته مالکیت فکری دانشگاه و ارائه پیشنهادات اجرایی به آن

۲-۳-۵- نظارت و کنترل بر انتشار دستاوردهای حاصله

۳-۳-۵- ارائه مشاوره در زمینه امور مربوط به دارایی‌های فکری به افراد و واحدهای مختلف دانشگاه

۴-۳-۵- انجام اقدامات مناسب جهت حفاظت از دارایی‌های فکری دانشگاه

۵-۳-۵- بررسی دستاوردهای تحقیقاتی دانشگاه از لحاظ قابلیت ثبت در قالب یکی از مصادیق دارایی فکری

۶-۳-۵- ارزیابی قابلیت تجاری سازی دارایی‌های فکری و ارزش گذاری آنها

۷-۳-۵- انجام امور مربوط به پرداخت هزینه‌های لازم جهت ثبت و نگهداری دارایی‌های فکری و یا دریافت و تقسیم درآمدهای ناشی از دارایی‌های فکری دانشگاه

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۸-۳-۵- ارائه خدمات جستجوی اطلاعات اختراعات ثبت شده و نیز همکاری با متخصصان و یا وکلای مربوطه جهت ثبت دارایی‌های فکری

۹-۳-۵- ارائه پیشنهادات لازم به کمیته مالکیت فکری در خصوص ثبت دارایی‌های فکری در سایر کشورها و پیگیری امور اجرایی مربوطه

۱۰-۳-۵- پیگیری حقوقی موارد مربوط به حقوق مالکیت فکری دانشگاه در مراجع ملی و بین المللی از طریق وکلای متخصص داخلی و یا بین المللی

۱۱-۳-۵- پیشنهاد راهکارهایی جهت تشویق و حمایت از پدیدآورندگان دارایی‌های فکری به کمیته مالکیت فکری

۱۲-۳-۵- اطلاع رسانی، آموزش و فرهنگ سازی در ارتباط با حقوق مالکیت فکری در دانشگاه

۱۳-۳-۵- ارتباط و همکاری با نهادها و سازمان‌های داخلی و خارجی در راستای انجام وظایف محوله

۶- ضوابط اجرایی

۱-۶- دستاوردهای پژوهشی و فناوری که زمینه بهره برداری تجاری، کسب مجوز و پروانه تولید و یا ثبت حقوقی آنها وجود دارد، قبل از مرحله ثبت اختراع بصورت کتبی به دفتر مالکیت فکری (دفتر اختراعات) در دانشگاه به منظور تعیین سهم دانشگاه در مالکیت اختراع گزارش می‌شود.

۲-۶- هرگونه تنظیم قرارداد و موافقت نامه در جهت کسب مجوز و یا بهره برداری تجاری از دارایی فکری، با نظارت و تایید معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه صورت می‌پذیرد و اطلاعات مربوط به آن در دانشگاه ثبت و نگهداری می‌گردد.

۳-۶- افشای اطلاعات مربوط به اختراعات و نوآوری‌ها برای دانشگاه، باید بصورت شرحی مکتوب، دقیق، کامل و جامع باشد بطوری که براساس اطلاعات ارائه شده، دستیابی به نتایج حاصله قابل تکرار باشد. این افشاء باید حاوی مواردی نظیر عنوان، نام پدید آورنده، توضیح، نام و مشخصات حامی خارج از دانشگاه، تاریخ پایان مرحله پژوهش و طراحی و تاریخ بکارگیری نیز باشد.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۶-۴- افشای اطلاعات و انتشار دستاوردهای فعالیت‌های پژوهشی که قابلیت ثبت به عنوان اختراع را دارند باید بعد از اقدام جهت ثبت اختراع در مراجع قانونی توسط دانشگاه یا اعلام کتبی دانشگاه مبنی بر عدم تمایل به ثبت اختراع صورت گیرد.

۶-۵- هرگونه اطلاع رسانی و انتشار دستاوردها (اعم از مکتوب، شفاهی و یا الکترونیکی) توسط پدیدآورنده، باید با هماهنگی و همراه با ذکر نام دانشگاه صورت گیرد.

۶-۶- چنانچه دانشگاه و یا پدیدآورنده دارایی فکری نتواند و یا تمایلی برای مشارکت در ثبت، کسب مجوزهای لازم و یا بهره برداری از دارایی فکری را نداشته باشد می‌تواند حقوق خود را طی موافقت نامه‌ای به طرف مقابل واگذار نماید که جزئیات آن در مذاکرات بین دانشگاه و پدید آورنده تعیین خواهد شد.

تبصره ۱- چنانچه دانشگاه تا یک ماه پس از دریافت گزارش اختراع در واحد مسئول مالکیت فکری، اقدامی در جهت ثبت قانونی آن به عمل نیاورد(سقف زمانی و اعلام زمان پاسخ نهایی به متقاضی بررسی ثبت اختراع، پس از تکمیل و ارائه مدارک و مستندات خواسته شده توسط معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه و تایید کامل بودن آنها مشخص می‌شود)، مخترع پس از دریافت نامه از معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه می‌تواند راسا جهت ثبت اختراع به نام خود اقدام نماید. باید توجه داشت که در این تبصره، شروع فرایندهای بررسی در واحد مسئول مالکیت فکری مد نظر می‌باشد و نه اتمام مراحل ثبت و اعطای گواهی در سقف زمانی تعیین شده.

تبصره ۲- چنانچه دانشگاه به هر دلیلی، حقوق مربوط به اختراع را به مخترع واگذار نماید، دانشگاه همچنان مجاز خواهد بود تا از آن اختراع برای مقاصد تحقیقاتی و آموزشی به صورت غیر انحصاری، غیر قابل انتقال، غیر قابل ابطال و بدون نیاز به پرداخت حق امتیاز استفاده نماید.

۶-۷- هرگونه استفاده از نام و آرم دانشگاه منوط به کسب اجازه کتبی از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه خواهد بود.

۶-۸- این آیین نامه با تغییر قوانین ملی و تعهدات بین المللی کشور سازگار بوده و در صورت تغییر در آنها، مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین این نامه مالکیت فکری

۷- مالکیت دارایی فکری

ابداعات و اختراعات مشمول یکی از موارد مندرج در جدول ۱-۷ از لحاظ حقوق مادی و معنوی متعلق به دانشگاه و مخترع خواهد بود و مقررات این آیین نامه بر آن حاکم است. همچنین مطابق با جدول ۲-۷، بر اساس عملکرد ارائه شده به دانشگاه، تخفیف در میزان مالکیت دانشگاه بر اساس معیار ارائه شده انجام می‌پذیرد.

جدول ۱-۷: مصادیق مالکیت فکری دانشگاه و درصد مالکیت دانشگاه بر اساس نوع مالکیت فکری

ردیف	شاخص	ملاک	درصد مالکیت فکری دانشگاه
۱	حمایت مالی	ارائه تسهیلات بدون بازپرداخت به ازای هر ۱/۳ هزینه جهت ثبت پتنت خارج از کشور	۱۰
۲	حمایت از اجرای تحقیقات	ثبت و حمایت پروپوزال در دانشگاه در قالب طرح‌های پژوهشی و تحصیلات تکمیلی، تسهیل دریافت کواهی IRCT و ...	۲
۳	حمایت از اجرای تحقیقات	مشاوره تخصصی جهت ارائه نکات و نظرات فنی ثبت ایده	۲
۴	آموزش	مشاوره عمومی ثبت اختراع توسط کارشناس شامل آموزش تکمیل فرم های ثبت اختراع	۲

جدول ۲-۷: بند تخفیفی مالکیت فکری دانشگاه و درصد تخفیف مالکیت دانشگاه

ردیف	ملاک	درصد تخفیف مالکیت فکری دانشگاه
۱	هزینه کرد مخترع از منابع خارج از دانشگاه جهت ثبت پتنت خارج کشور به ازای ۱/۳ هزینه ها	۲-

تبصره ۳: چنانچه مدعی هزینه ثبت اختراعات خارج از کشور را شخصا پرداخت نماید، کلیه مصادیق مندرج در جدول ۱-۷ به ایشان تخفیف داده می‌شود (مشروط به درج وابستگی سازمانی در بخش مخترعین).

تبصره ۴: یک اختراع می‌تواند توسط یک یا چند نفر ایجاد شود که در صورت تیمی بودن آن، سهم هر یک از افراد مجموعه باید با توافق مجموعه مخترعین مشخص شود که در این رابطه اگر پایان نامه ماخذ اختراع باشد استاد یا اساتید راهنما سهم را مشخص و به تایید اعضای ذینفع (دانشجو و مشاورین) رسانده و جهت ادامه کار ثبت نوآوری ارائه می‌نماید. در صورتیکه طرح پژوهشی ماخذ اختراع باشد، مجری یا مجریان طرح پژوهشی سهم افراد ذینفع (همکاران طرح) در اختراع را مشخص و پس از تایید و توافق مجموعه جهت ثبت آن اقدام می‌نمایند.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۷-۷- در صورتیکه طرح با سرمایه گذاری دانشگاه تهیه شده و به نتیجه برسد، حق علمی طرح و امتیاز آن متعلق به دانشگاه خواهد بود و مجری طرح در منافع حاصل از آن مشارکت خواهد داشت.

۷-۸- در صورتیکه طرح با سرمایه فرد به نتیجه رسیده باشد و برای تکمیل آن نیازی به سرمایه گذاری مجدد باشد، حق علمی طرح بطور مشترک به نام فرد و دانشگاه خواهد بود و منافع حاصل از تولید آن به میزان مشارکت دانشگاه در تکمیل طرح و سرمایه گذاری آن بر اساس قرارداد تعیین خواهد شد.

۷-۹- در صورتیکه طرح حاصل یک کار تحقیقاتی مصوب یا نتیجه رساله دکترا یا پایان نامه کارشناسی ارشد و یا پروژه دانشجویی در دانشگاه باشد، دانشگاه نیز در طرح سهیم بوده و فرد نمی‌تواند نتایج آن را بدون کسب مجوزهای لازم در جای دیگری (اعم از داخل یا خارج کشور) ارائه کند.

تبصره ۵: متقاضی نمی‌تواند کاری را که با سرمایه‌گذاری سازمان دیگری به نتیجه رسیده است، بدون کسب مجوز رسمی آن سازمان، برای ثبت علمی یا به مرحله تولید رساندن آن به دانشگاه ارائه کند. متخلفین علاوه بر تعقیب حقوقی سازمان مذکور از سوی دانشگاه نیز متخلف محسوب شده و می‌بایست کلیه خسارات مالی و معنوی این اقدام را به دانشگاه بپردازد.

تبصره۶: بهره‌مندی از کلیه حمایت‌های مادی و معنوی از نوآوری مشروط به حفظ حقوق دانشگاه می‌باشد.

۷-۱۰- دانشگاه در نتایج مادی و فکری حاصل از هر گونه تولید محصول و یا فرآیندی که طی فعالیت علمی فردی در دانشگاه یا با استفاده از امکانات فیزیکی و دستگاهی و یا با کمک بودجه دانشگاه به انجام رسد، دارای حق خواهد بود.

۷-۱۱- چنانچه فعالیت علمی خاصی با حمایت سرمایه گذار خارج از دانشگاه منجر به محصول تجاری و یا اختراع شود، سرمایه گذار نیز در حقوق مالکیت فکری مربوطه سهیم است.

۷-۱۲- هرگونه قرارداد و موافقت نامه در جهت کسب پروانه و بهره برداری از اختراع بایستی با نظارت معاونت تحقیقات و فناوری و دفتر مالکیت فکری صورت پذیرد و اطلاعات مربوط به آن برای دانشگاه ارسال گردد.

۷-۱۳- دانشگاه هزینه حق شارژ سالانه ثبت اختراعاتی که در آن سهیم است را برحسب میزان سهم تعلق گرفته صرفا در ۵ سال اول ثبت اختراع پرداخت می‌کند.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

تبصره ۷: پرداخت حق ثبت و حق شارژ پس از ۵ سال منوط به تصمیم کمیته مالکیت فکری بوده و در صورت عدم صلاحدید دانشگاه در سهیم بودن اختراع، سهم بصورت رایگان به مخترع واگذار گردیده و بدیهی است از تاریخ واگذاری هزینه شارژ سالانه بر عهده مخترع می باشد. سایر هزینه‌ها از جمله تشکیل پرونده، ارزیابی اختراع، انتشار آگهی در روزنامه رسمی، پست و غیره بر عهده مخترع است.

۷-۱۴- مالکیت تمامی دارایی‌های فکری که توسط افراد حوزه شمول این آیین‌نامه یا در طی اجرای تعهدات هر قرارداد دیگری با دانشگاه حاصل شده باشد، متعلق به دانشگاه علوم پزشکی قزوین و پدیدآورندگان است و مقررات این آیین نامه بر آن حاکم خواهد بود.

۷-۱۵- در صورتی که دارایی فکری نتیجه طرح تحقیقاتی یا هرنوع همکاری مشترک بین افراد با وابستگی دانشگاه و سایر نهادها یا سازمان‌های خارج از دانشگاه باشد و افراد وابسته به دانشگاه جهت انجام آن از منابع و امکانات مالی یا غیرمالی دانشگاه استفاده کنند، درصد سهم مالکیت افراد وابسته به دانشگاه و دانشگاه بسته به نوع همکاری و میزان مشارکت باید طی یک قرارداد بین افراد ذینفع تعیین و نسخه‌ای از قرارداد به واحد مالکیت فکری تحویل گردد.

۷-۱۶- درصورتی که دارایی فکری نتیجه همکاری مشترک دانشگاه با سایر نهادها و سازمان‌های خارج از دانشگاه باشد و دانشگاه از طریق سرمایه‌گذاری و یا ارائه خدمات در آن مشارکت داشته باشد، درصد سهم مالکیت دانشگاه باید طی قرارداد بین افراد ذینفع تعیین گردد و این درصد سهم در سند ثبت دارایی برای دانشگاه به عنوان شخص حقوقی قید شود.

تبصره۸: چنانچه فردی مشمول این دستورالعمل باشد و طرف قرارداد با محل دیگری نیز باشد (که مانع واگذاری کلیه حقوق به دانشگاه شود) وظیفه دارد قبل از امضا هر نوع تعهد یا قرارداد، موضوع را به اطلاع معاونت تحقیقات و فناوری برساند تا با توافق دانشگاه و موسسه ذیربط حقوق طرفین لحاظ گردد.

۷-۱۷- مراکز رشد و پارک‌های فناوری وابسته به دانشگاه در ارتباط با افراد، واحدهای فناور و یا مراکزی که در آنها مستقر می باشند نقش حامی را داشته و می‌توانند طی قراردادی از درآمدهای حاصل از دارایی فکری ایجاد شده توسط آنها برخوردار گردند.

۷-۱۸- اگر پایان نامه ماخذ دارایی فکری باشد، حداقل ۱۰ درصد از سهم مالکیت پدیدآورنده به دانشجو (دانشجویان) تعلق می گیرد و تعیین مابقی سهم افراد ذینفع از سهم مالکیت متعلق به پدیدآورنده (پدیدآورندگان) برعهده استاد

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

راهنمای اول طرح می باشد که باید این سهم را براساس میزان مشارکت و همکاری در طرح تعیین کنند و پس از تایید و توافق مجموعه جهت ثبت آن اقدام شود.

تبصره۹: درکارهای گروهی، درصد سهم پدیدآورندگان (مخترعین) قبل از ارائه درخواست تقاضای ثبت، به صورت مکتوب باید مشخص گردد.

۸– حقوق تجاری سازی دارایی‌های فکری

۸-۱- برای دارایی‌های فکری که وارد فاز تجاری سازی می‌شوند و به منظور تبیین حقوق ذینفعان از تجاری سازی آن، ارزش مادی هر دارایی فکری (مثلا اختراع) توسط مراکز ذی‌صلاح ارزش‌گذاری مالکیت فکری که مورد تایید کمیته مالکیت فکری دانشگاه باشد، تعیین شود.

۸-۲- در صورت تجاری سازی دارایی فکری، ده درصد از درآمد مربوط به دانشگاه، به گروه/مرکز مربوطه تعلق می‌گیرد.

۸-۳- هر یک از ذینفعان می‌توانند حداکثر تا پنج سال، پس از ایجاد دارایی فکری، نسبت به تجاری سازی آن با توافق مکتوب دیگر ذینفعان اقدام نمایند. در غیر این صورت دانشگاه می‌تواند پس از یک بار اعلام رسمی به سایر ذینفعان راسا نسبت به تجاری سازی آن اقدام نماید و از درآمد حاصله هزینه‌های مربوط را کسر و سهم سایر ذینفعان را پرداخت نماید.

۸-۴- به منظور تشویق پدیدآورندگان به تجاری سازی، کارآفرینی و تولید ثروت در صورتی که دارایی فکری توسط پدیدآورندگان و از طریق بکارگیری آن برای تولید به تجاری سازی برسد، دانشگاه می‌تواند مالکیت و حقوق مادی و تجاری خود را به طور کامل یا جزیی به پدیدآورندگان واگذار نماید.

۸-۵- درصورتیکه دارایی فکری از طریق واگذاری امتیاز بهره برداری، تجاری سازی شود، سهم هرکدام از طرفین از تجاری سازی آن مطابق سهم مالکیت تعیین شده است که پس از کسر هزینه‌های مربوط به تجاری سازی به ذینفعان پرداخت می‌شود.

تبصره۱۰: چنانکه دانشگاه به هر دلیلی حقوق مربوط به دارایی فکری را به پدیدآورندگان واگذار نماید، دانشگاه همچنان مجاز خواهد بود از آن برای مقاصد تحقیقاتی، ارتقای فناوری و آموزشی به صورت غیر انحصاری، غیر قابل ابطال و بدون نیاز به پرداخت حق امتیاز استفاده نماید.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۹– اعلام به دانشگاه و ثبت اطلاعات دارایی فکری

۹-۱- اقدام در خصوص ثبت دارایی فکری با تقاضای پدیدآورنده و ارائه آن به واحد مالکیت فکری جهت ثبت آغاز می‌شود. پدیدآورندگان موظفند در اسرع وقت و قبل از هرگونه افشای اطلاعات مربوط برای سایرین و یا اقدام به ثبت و نشر آنها، واحد مسئول مالکیت فکری دانشگاه را در جریان قرارداده و اطلاعات مربوط را برای آن واحد افشا نموده و هماهنگی‌های لازم را با آن واحد بعمل آورند.

تبصره ۱۱: افشای اطلاعات مربوط به دارایی‌های فکری برای دانشگاه باید به صورت مکتوب، دقیق، کامل و جامع باشد به طوری که بر اساس اطلاعات ارائه شده، دستیابی به نتایج حاصله قابل تکرار باشد. این افشا باید حاوی مواردی مانند عنوان، نام پدیدآورندگان، توضیح، نام و مشخصات حامی خارج از دانشگاه، تاریخ پایان مرحله پژوهش و طراحی و تاریخ بکارگیری و منطبق با دستورالعمل‌ها و فرایندهای تدوین شده باشد.

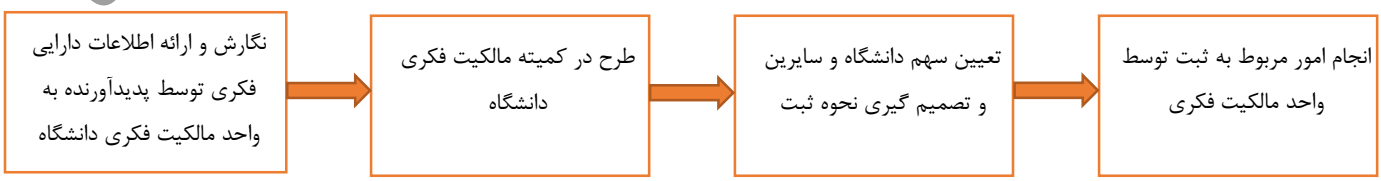
۹-۲- افشای اطلاعات و انتشار دستاوردهای فعالیت‌های تحقیقاتی که مجری قابلیت ثبت دارایی فکری یا تولید محصول برای آن اذعان داشته یا طرح‌های فناورانه یا طرح‌هایی که هدف آن تولید محصول یا تجاری سازی محصول باشد باید با هماهنگی واحد مالکیت فکری دانشگاه صورت پذیرد.

۹-۳- ثبت دارایی‌های فکری از طریق واحد مالکیت فکری یا توسط پدیدآورندگان و با هماهنگی و مشاوره واحد انجام می‌شود.

۹-۴- عقد قرارداد بین پدیدآورنده (پدیدآورندگان) و دانشگاه جهت تعیین حقوق مادی و معنوی آن و قبل از ثبت الزامی است.

۹-۵- پرداخت هزینه‌های ثبت در داخل برعهده مخترع و دانشگاه خواهد بود.

۹-۶- فرایند اجرایی تخصیص مالکیت حاصل از دارایی فکری به صورت زیر می باشد:

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۱۰- حمایت مالی دانشگاه از ثبت اختراعات در خارج از کشور

۱-۱۰- به دلیل اهمیت حفاظت از دارایی‌های فکری و نقش مهم آن در تجاری سازی اختراعات، دانشگاه علوم پزشکی قزوین از اختراعات با قابلیت تجاری سازی در خارج از کشور، جهت ثبت در سایر کشورها حمایت مالی می‌کند. پرداخت و میزان حمایت مالی دانشگاه جهت ثبت اختراعات در خارج از کشور مشروط به داشتن شرایط پتنت شدن (نوآوری و گام ابتکاری) و همچنین پتانسیل تجاری سازی اختراع در خارج از کشور است که باید پس از بررسی، توسط شورای مالکیت فکری دانشگاه تایید شود.

۲-۱۰- بررسی و داوری مربوط به شرایط دریافت حمایت مالی دانشگاه جهت ثبت در خارج و همچنین تعیین کشور (کشورهای) هدف و مسیر ثبت خارجی و بین المللی به پیشنهاد مخترع و با تایید شورای مالکیت فکری دانشگاه و براساس پتانسیل های اختراع خواهد بود.

۳-۱۰- استفاده از حمایت‌ها و کمک‌های سایر نهادهای دولتی و غیر دولتی جهت ثبت اختراعات و سایر دارایی های فکری افراد حوزه شمول این ایین نامه بویژه ثبت اختراعات به صورت پتنت در خارج از کشور، بنابر تشخیص شورای مالکیت فکری دانشگاه و از طریق واحد مالکیت فکری خواهد بود و کسب امتیازات دانشگاهی مترتب بر آن، مشروط به رعایت بند حاضر است.

۱۱- حل و فصل اختلافات

۱-۱۱- دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری، سازو کار حل و فصل اختلافاتی که ممکن است بین دانشگاه، پدیدآورنده مالکیت فکری و یا حامی پیش آید را فراهم می‌سازد.

۲-۱۱- در صورت بروز اختلاف نظر بین محقق و دانشگاه، اختلاف بایستی بصورت ابلاغ کتبی به کمیته تصمیم گیری شامل: ۱- نماینده محقق، مورد پذیرش دانشگاه ۲- نماینده از طرف دانشگاه، مورد پذیرش محقق ۳- نماینده حقوقی دانشگاه ارجاع داده شود. در صورتیکه کمیته حداکثر طی دو ماه از تاریخ کتبی ابلاغ شده اختلاف به کمیته، توسط دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری به تصمیم قطعی نرسد، محقق می‌تواند مراتب را از مراجع قانونی ذیصلاح پیگیری نماید.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری

۳-۱۱- در صورتیکه محقق بدون اجازه کتبی از دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری، اقدام به انتشار یا ارائه مطالب علمی مورد ثبت اختراع نماید، کلیه ضرر و زیان های مادی و فکری احتمالی تحمیل شده به دانشگاه را باید جبران نماید.

۴-۱۱- در صورتیکه فراغت از تحصیل دانشجو و یا ارتقای محقق منوط به انتشار مقاله‌ای باشد که توسط این کمیته منع شده است، با اعلام نظر کمیته امتیازات مربوطه تعیین و اعلام می‌گردد.

۱۲– مدت اجرای دستورالعمل

این دستورالعمل روند کار دانشگاه علوم پزشکی قزوین در ارتباط با اختراع حاصل از تحقیقات و سایر فعالیت‌های فکری تحت نظارت دانشگاه را شامل شده و از زمان تصویب و ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود و کلیه افرادی که در مراحلی از کار تحقیقاتی خود از منابع یا تسهیلات دانشگاه استفاده نموده‌اند را شامل می‌شود.

تبصره ۱۲: مفاد آیین نامه در هر زمان می‌تواند با تصویب هیات رئیسه دانشگاه تغییر یابد.

تبصره ۱۳: چنانچه فردی شامل حال این دستورالعمل باشد و طرف قرارداد با محل دیگری نیز باشد (که مانع واگذاری کلیه حقوق به دانشگاه شود) وظیفه دارد که قبل از امضای هر نوع تعهد یا قرارداد، موضوع را به اطلاع معاونت پژوهشی و دفتر توسعه، نوآوری و مالکیت فکری برساند تا با توافق دانشگاه و موسسه ذیربط حقوق طرفین لحاظ گردد.

این آیین نامه دارای۱۲ ماده و ۱۳ تبصره می‌باشد.

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی قزوین آیین نامه مالکیت فکری